

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Katero sodišče je pristojno

Izvirna jezikovna različica te strani [bg](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

bolgarščina

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Swipe to change

Katero sodišče je pristojno

Bolgarija

1 Ali se moram obrniti na redno civilno sodišče ali na specializirano sodišče (na primer delovno sodišče)?

V skladu z bolgarsko ustavo sodno oblast izvajajo vrhovno sodišče, vrhovno upravno sodišče ter pritožbena, okrožna, vojaška in okrajna sodišča. Z zakonom se lahko ustanovijo tudi specializirana sodišča. Izredna sodišča niso dovoljena. V skladu z zakonom o pravosodnih organih imajo upravna sodišča sedež v istih krajih kot okrožna sodišča in imajo enako krajevno pristojnost. Če želite, da bi bila odločba javnega organa spremenjena, razveljavljena ali zavržena, ali če želite, da bi sodišče javnemu organu odredilo izdajo neke odločbe, kadar ste prepričani, da je javni organ ravnal nezakonito ali pa je neupravičeno opustil dejanje, se morate obrniti na upravno sodišče, razen če je vaša zadeva v pristojnosti vrhovnega upravnega sodišča. Drugih specializiranih sodišč ni. Če ste stranka v civilnem sporu, bo vašo zadevo obravnavalo redno civilno sodišče. V skladu z zakonikom o civilnem postopku se za posebno nujne zadeve ter zadeve v zvezi z zakonsko zvezo in zakonskim stanom, pravno nesposobnostjo, sodno delitvijo, varstvom in vrnitvijo posesti, pogodbami in kolektivnimi tožbami uporabljajo posebna postopkovna pravila. Uporabljajo se tudi za nekatere nepravdne postopke, kot so predlogi za izdajo sklepa o izvršbi. V skladu s trgovskim zakonom se posebna pravila uporabljajo tudi za postopke v primeru insolventnosti, ki jih obravnavajo oddelki za gospodarske zadeve okrožnih sodišč, če imajo prvotno pristojnost.

2 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna redna civilna sodišča (tj. sodišča, ki so pristojna za take zadeve)?**2.1 Ali obstaja razlika med nižjimi in višjimi rednimi civilnimi sodišči (npr. okrožna sodišča kot nižja sodišča in regionalna sodišča kot višja sodišča) in če je tako, katero sodišče je pristojno za mojo zadevo?**

V skladu z bolgarskim zakonikom o civilnem postopku se morate obrniti na okrajno sodišče (*rayonen sad*), razen če je vaša zadeva taka, da so zanj prvotno pristojna okrožna sodišča (*okrazhen sad*).

Na okrožno sodišče se morate obrniti, če se vaša zadeva nanaša na: ugotavljanje ali izpodbijanje starševstva, prenehanje sorodstva po posvojitvi, razglasitev osebe za pravno nesposobno ali umik take razglasitve nesposobnosti; lastništvo ali stvarne pravice na premoženju, če je znesek vašega zahtevka višji od 50 000 BGN; civilni ali gospodarski spor glede zneska, ki je višji od 25 000 BGN (razen če se vaša zadeva nanaša na plačilo preživnine, zahtevkov v skladu z delovnim pravom ali izterjavo neupravičenih odhodkov); nedopustno, neveljavno ali nepravilno registracijo družbe, za katero zakon določa, da so zanj prvotno pristojna okrožna sodišča; spor, za obravnavo katerega je okrožno sodišče pristojno v skladu z drugo zakonodajo; terjatve, ne glede na višino zneska, ki so združene v en tožbeni zahtevek v pristojnosti okrožnega sodišča, če se bodo preučile v okviru istega postopka. Če želite zaščititi svoje pravice kot družbenik, izpodbijati odločitev delničarjev družbe, pridobiti sklep o preklicu ustanovitve družbe, pridobiti sklep o prenehanju družbe ali začeti postopek v primeru insolventnosti, se morate obrniti na okrožno sodišče, na območju pristojnosti katerega ima družba registrirani sedež.

2.2 Krajevna pristojnost (je sodišče v mestu A ali mestu B pristojno za mojo zadevo?)**2.2.1 Splošno pravilo krajevne pristojnosti**

Obrniti se morate na sodišče, ki je pristojno v okraju (*rayon*), kjer ima toženec prebivališče ali registrirani sedež ali glavni sedež.

Če ste v sporu z vladno institucijo ali pravno osebo, se morate obrniti na sodišče, na območju pristojnosti katerega ima ta institucija ali oseba sedež. Če ste v sporu neposredno s podružnico družbe, se lahko obrnete tudi na sodišča, na območju pristojnosti katerih je ta podružnica.

Če želite vložiti civilno tožbo zoper Bolgarijo, se morate obrniti na sodišča v okraju, kjer je spor nastal, če je nastal zunaj Bolgarije, pa na sodišča v Sofiji.

Če želite začeti postopek zoper osebo, katere naslov ni znan, se morate obrniti na sodišča, na območju pristojnosti katerih ima prebivališče njen odvetnik ali pravni zastopnik, če to ni mogoče, pa na sodišča, na območju pristojnosti katerih imate sami prebivališče. To velja tudi, če zadevna oseba prebiva zunaj Bolgarije. Če tudi sami prebivate zunaj Bolgarije, se morate obrniti na sodišča v Sofiji.

Če želite vložiti tožbo zoper mladoletnika ali osebo brez poslovne sposobnosti, se morate obrniti na sodišča, na območju pristojnosti katerih ima prebivališče njen pravni zastopnik.

Če se vaša zadeva nanaša na dediščino, popoln ali delni umik oporoke, delitev dediščine ali preklic prostovoljne delitve, se morate obrniti na sodišča, na območju pristojnosti katerih se oporoka izvrši. Če je pokojnik bolgarski državljan, vendar se oporoka izvrši zunaj Bolgarije, se morate obrniti bodisi na sodišča, na območju pristojnosti katerih je imel pokojnik zadnje prebivališče v Bolgariji, bodisi na sodišča, ki so pristojna na območju kraja, v katerem je nepremičnina.

Za izpodbijanje odločbe, ki jo je izdal javni organ, se morate obrniti na upravno sodišče (*Administrativen sad*), pristojno na območju sedeža organa. Če je to zunaj Bolgarije, je vaša zadeva v pristojnosti mestnega upravnega sodišča v Sofiji (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Izjeme od splošnega pravila**2.2.2.1 Kdaj lahko izbiram med sodiščem v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo) in drugimi sodišči?**

Za poravnavo finančnih terjatev na podlagi pogodbe se lahko obrnete tudi na sodišča, na območju pristojnosti katerih ima druga stranka trenutno prebivališče. Če želite zahtevati preživnino, se lahko obrnete tudi na sodišča, ki so pristojna na območju vašega stalnega prebivališča.

Če vlagate tožbo v zvezi z varstvom potrošnikov, se lahko prav tako obrnete na sodišča, ki so pristojna na območju vašega trenutnega ali stalnega prebivališča.

Tudi delavci lahko zoper delodajalca vložijo tožbo na sodišču, ki je pristojno na območju njihovega običajnega kraja dela.

Spori v okviru delovnega prava med tujci, družbami ali skupnimi podjetji, ki imajo registrirani sedež v Bolgariji, na eni strani in tujimi uslužbenci, ki so zaposleni pri navedenih subjektih v Bolgariji, na drugi strani so v pristojnosti sodišč na območju delodajalčevega registriranega sedeža, razen če so se stranke dogovorile drugače.

Za spore v okviru delovnega prava med zaposlenimi z bolgarskim državljanstvom, ki delajo v tujini za bolgarske delodajalce, so pristojna sodišča v Sofiji, če je tožba vložena zoper delodajalca, če pa je tožba vložena zoper zaposlenega, pa sodišča, na območju katerih imajo zaposleni prebivališče v Bolgariji.

Če ste utrpeli neupravičeno škodo, imate možnost vložiti tožbo pri sodiščih, ki so pristojna na območju kraja, v katerem je nastala škoda.

Če morate vložiti tožbo zoper stranke v različnih sodnih okrajih ali če se vaša zadeva nanaša na premoženje, ki je v več kot enem sodnem okraju, se lahko obrnete na sodišča v enem od teh okrajev.

Če morate vi ali vaša organizacija zahtevati odškodnino zaradi odločbe, ki jo je izdal javni organ, se lahko obrnete na sodišča, na območju pristojnosti katerih imate prebivališče ali registrirani sedež, razen če je zahtevek združen s pritožbo zoper samo odločbo.

2.2.2.2 Kdaj moram izbrati drugo sodišče namesto sodišča v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo)?

Če se vaša zadeva nanaša na stvarne pravice na premoženju, delitev solastništva ali določitev meja ali ponovno vzpostavitev lastninskih pravic na nepremičnini, se morate obrniti na sodišča, na območju pristojnosti katerih je premoženje. Prav tako se morate obrniti na sodišče, ki je pristojno na območju kraja premoženja, če se vaša zadeva nanaša na pogodbo, s katero se potrjuje obstoj stvarnih pravic na zadevnem premoženju, ali pa se nanaša na prekinitev, razveljavitev ali razglasitev ničnosti nepremičninske pogodbe.

2.2.2.3 Ali lahko stranki izbereta sodišče, ki običajno ne bi bilo pristojno?

Vendar lahko stranke v premoženjskem sporu odstopijo od pravil o krajevni pristojnosti, če podpišejo sporazum, s katerim se pristojnost podeljuje določenemu sodišču. To pa ni mogoče, če se vaša zadeva nanaša na stvarne pravice na nepremičnini, delitev solastništva, določitev meja ali ponovno vzpostavitev lastninskih pravic na nepremičnini, pogodbo, s katero se potrjuje obstoj stvarnih pravic na premoženju, ali pa se nanaša na prekinitev, razveljavitev ali razglasitev ničnosti nepremičninske pogodbe, saj v teh primerih zakon določa, katero sodišče je krajevno pristojno.

Če se vaša zadeva nanaša na varstvo potrošnikov ali delovno pravo in ste se z drugo stranko ali strankami dogovorili, katero sodišče bo pristojno, ta dogovor velja le, če ste ga podpisali po nastanku spora.

Če imate finančno terjatev, se lahko z drugo stranko dogovorite za rešitev zadeve z arbitražo, razen če se zadeva nanaša na stvarne pravice ali nepremičnino, plačilo preživnine ali delovno pravo. Za začetek arbitražnega postopka morajo vse vključene stranke skleniti poseben postopkovni sporazum (*arbitražno sporazumenie* ali arbitražni sporazum). Arbitražno sodišče lahko uporabi vse ustrezne vire mednarodnega prava in poseben bolgarski vir: zakon o arbitraži v mednarodnih trgovinskih sporih (*Zakon za meždunarodniya trgovski arbitrazh*). V skladu s tem zakonom arbitražni sporazum pomeni, da vse udeležene stranke pozovejo arbitražno sodišče, naj reši vse spore ali del sporov, ki lahko nastanejo ali so nastali med njimi v določenem pogodbenem ali nepogodbenem razmerju. Sporazum je lahko arbitražna klavzula v drugi pogodbi ali ločen sporazum. Arbitražni sporazum mora biti v pisni obliki. Arbitražno sodišče je lahko stalna institucija ali pa se ustanovi prav za rešitev določenega spora. Sedež ima lahko zunaj Bolgarije, če je ena od strank običajno zunaj Bolgarije, ima tam sedež v skladu s svojim statutom ali ima tam glavno poslovodstvo.

3 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna specializirana sodišča?

Edina specializirana sodišča v civilnih zadevah v Bolgariji so upravna sodišča.

Vse upravne zadeve so v pristojnosti upravnih sodišč, razen tistih, ki so v pristojnosti vrhovnega upravnega sodišča. Vrhovno upravno sodišče ima prvotno pristojnost, če želite izpodbijati uredbo, ki jo je izdal javni organ, ki ni občinski svet, uredbo, ki jo je izdal svet ministrov, ministrski predsednik, njegov namestnik ali minister, odločbo vrhovnega sodnega sveta, uredbo, ki jo je izdala nacionalna banka Bolgarije in katero koli drugo uredbo, za katero zakon določa, da je zanjo prvotno pristojno vrhovno upravno sodišče.

Zadnja posodobitev: 27/09/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.